

HEINE
BAKKEID

AŽ MI ZÍTRA BUDEŠ CHYBĚT

DETEKTIVKA

plus

Až mi zítra budeš chybět

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

Heine Bakkeid

Až mi zítra budeš chybět – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

HEINE
BAKKEID

AŽ MI ZÍTRA BUDEŠ CHYBĚT

HEINE
BAKKEID

AŽ MI ZÍTRA BUDEŠ CHYBĚT

DETEKTIVKA

Přeložila
Daniela
Krolupperová

Plus

Jsou dny, kdy člověk nevidí, že hory stále stojí.
Jsou hodiny, kdy se v místech zaplavovaných přílivem
podél temných břehů všechno děje překotně.
Chvíle, kdy člověk nikoho nepoznává.

Herbjørg Wassmo

Sedm minut

Tři minuty po páté přicházejí výčitky. A strach. Panický strach. Když lapám po dechu, ochromuje mi celé tělo. Chvěju se, třesu a mrskám nohama, abych se dostal pryč. Ale nic nepomáhá.

O dvě minuty později se zoufalá snaha nadechnout se vytrácí. Uvědomuju si, že už nepotřebuju kyslík. Jenom visím a cítím, jak se mi tělo postupně vypíná.

Pět hodin, osm minut. Uvědomuju si, že slyším, jak voda prudce bičuje dlaždice na zemi pode mnou. Z hrdla mi uniká chraplavé kvílení a po tvářích mi stékají slzy nebo kapky vody. Stahují to, co ze mě zbylo, do pasti na podlahu. Je mi zima.

A najednou je tu ona. Přímo přede mnou, stejně šedivá jako místnost. Mám pocit, že se začnu smát, že se rozkřičím radostí z toho, že ji zase vidím. Snažím se otevřít pusou, abych jí to řekl, abych jí řekl, že jsem nejšťastnější člověk na světě. Namísto toho ale slyším lupnutí a v příštím okamžiku padám na podlahu. Voda z vězeňských sprch mi stříká do obličeje a černá minutová ručička nástěnných hodin se sune o kousek dál.

Je pět deset.

Středa

I. kapitola

Stavanger je město rozměklých psích hoven. Trčí z asfaltu jako malé houbičky a zbarvují místa do různých odstínů hnědé pěkně po svém zasraném způsobu.

Překročím další asfaltovou houbičku a spěchám Pedersovou ulicí směrem k centru. Dřív sídlil pracák v prosklené kancelářské budově v Klubbové ulici s velkými okny s výhledem na městský park a jezero Breiavatnet. Takže všichni kolemjdoucí mohli v klidu pozorovat ty nešťastníky, kteří se zoufale snažili schovat před sousedy a známými za květináči s umělými rostlinami, zástěnami a stínítky lamp a přitom vysvětlovali, jakpak to, že přišli o práci. Tahle roztomilá výstavka asociálů změnila od doby, kdy jsem byl ve Stavangeru naposledy, název i prostory. Přesunula se do tradičněji zařízených kancelíků o pár metrů dál.

Vytáhnu si lístek s číslem a usedám na červený gaučik v místnosti bez oken a bez kyslíku. Připomíná to tu nadzemní bunkr, který je cítit potem a zapařenými chodidly. Pach životních ztroskotanců člověka praští do nosu hned, jakmile překročí práh. I když je kolem mě spousta lidí, vládne tu téměř hrobové ticho. Jen sem tam ho přeruší ťukání do klávesnice nebo rozpačité mumlání.

„Třicet osm?“

Úřednice z pracáku vystrčí hlavu z rozevřených dveří a rozhlíží se po čekárně. Jak se k ní přiblížím, ochable mi stiskne ruku a pustí mě dovnitř.

„Jsem Iljana,“ sděluje mi se silným východoevropským přízvukem a klesá na kancelářskou židli. „Posaďte se, prosím.“

„Děkuji.“ Sedám si.

Iljana má černé rozježené vlasy stažené v týle. Na sobě šedé šaty s velkými černými knoflíky. Takovými, co se z nich dřív dělaly oči plyšákům.

„S čím vám mohu pomoci?“

Nahlásím jí své rodné číslo. Iljana se otočí a zadá ho do systému.

„Thorkild Aske?“

„To jsem já.“

„Už jste se někdy hlásil na pracovním úřadě jako nezaměstnaný?“

„Ne.“

Podávám jí dopis od sociálního kurátora ze stavangerské věznice.

Při čtení dopisu se Iljana sklání k obrazovce počítače. Když dočte, slabě se usměje. Má drobné zuby, až nepřírozeně malé, skoro jako mléčné. Oči má stejně šedé jako šaty.

„Tak tedy, pane Aske,“ složí si ruce v klíně. „Vězeňský sociální kurátor píše, že jste se rozhodl využít mezioborové nabídky, která vám po odpykání trestu pomůže včlenit se zpátky do společnosti. To je samozřejmě dobře.“ Slovo „dobře“ vysloví s důrazem a znovu se usměje.

Přikývnu.

„Byl jsem v kanceláři organizace pro pomoc propuštěným vězňům. Našli mi byt, přidělili psychiatra a obvodáka. Vypracovali na mě spoustu posudků. Všichni mi pomohli sestavit skupinu, kde bych prodiskutoval minulost a naplánoval si budoucnost, abych nesklouzl zpátky na šikmou plochu. Už jsem skoro na sto procent v cajku, pokud vás zajímá tohle.“

Můj proslov jí ovšem nepřipadá ani trochu vtipný. Odvrátí se zpátky k počítači. „Vy jste kvalifikovaný policista.“

Mluví a přitom pohybuje kurzorem na obrazovce počítače. „Vyšší policejní důstojník, pověřený důstojník Inspekce policejních sborů. Člen Zvláštního útvaru.“

Přikývne a opře si špičku jazyka o drobné zoubky. Pak se ke mně zase otočí.

Vysvětlím jí to, než se stihne zeptat: „Policista, co vyšetřuje policisty.“

„Aha,“ pokývne. „Takže by asi bylo nejlepší, kdybychom vám hledali práci v rámci těchto složek, nemyslíte?“

Usmívám se na ni. „Ztráta hodnosti,“ řeknu a znovu cítím, jak se mi probouzí bolest v líci a mravenčení v oblasti bránice. Mám takové sucho v ústech, že sotva dokážu mluvit.

„Prosím?“

Odšroubuju uzávěr lahve s vodou, kterou jsem si s sebou přinesl. Piju s nadějí, že mi trocha vody pomůže. Se vším. „Od-soudili mě ke ztrátě hodnosti. U policie už pracovat nesmím.“

„Jak dlouho?“

„Do konce života.“ Zašroubuju lahev a postavím ji na zem vedle židle. Mravenčení v obličeji přechází v bolestivé pulzující bušení. „A ještě pár let potom.“

„A čím se tedy máte v úmyslu živit?“

„Dělal jsem si naději, že mi to řeknete vy.“ Zdvihnu ze země lahev a sevru ji v ruku. Bolest, pach, světlo, nedostatek kyslíku ve vzduchu. K tomu tady sedět a mluvit s další cizí osobou. To všechno ve mně vyvolává neklid. Najednou toužím být sám v místnosti bez lesklých ploch. Ale samozřejmě vím, že si tím musím projít, abych se dostal na druhou stranu. Ulf říká, že bez toho se to neobejde.

Iljana se zadívá do dopisu a potom se obrátí k monitoru.

„Tady stojí, že byste si chtěl zažádat o sociální příspěvek po dobu, co se budete léčit.“

Přikyvuju. „Pořád ještě se neshodli, na kolik procent jsem invalidní po tom...“ rukama ve vzduchu naznačuju uvozovky, „pracovním úrazu.“ Přesto jsem si já, vězeňský sociální pracovník, vězeňský sociální kurátor, zdravotníci, vězeňský farář, můj obvodák, psycholog i můj kamarád psychiatr mysleli, že bych se měl v každém případě pokusit zase pracovat.

„Pracovním úrazu?“

„To tam nepíšou?“ Ukazuju na dopis. „Že se lidská bytost

jménem Thorkild Aske pokusila oběsit na trubce ve věžeňských sprchách? Pár měsíců před propuštěním. A mimochodem uprostřed Vánoc.“

„Co se stalo?“ špitne.

„Urvala se trubka.“

Iljana na mě zírá, jako by se bála, že na ni každou vteřinou zaútočím nebo že se přímo tady u jejího stolu pokusím ublížit sám sobě. Například pomocí plastového banánu, který má položený v míse na stole. „No...“ spustí váhavě. Zhluboka se nadechne a odkašle si. „Vy tedy máte v úmyslu získat další kvalifikaci?“

„Jakou?“ Rukama svírám lahev tak pevně, až cítím, že mi kapky vody stékají po prstech na podlahu. „Ve čtyřiačtyřiceti po úrazu mozku. Třeba inženýr petrochemie? Nebo burzovní makléř? Anebo dentální asistent?“

Iljana se potajmu podívá na hodiny v pravém rohu obrazovky počítače. Potom s nově nabytou energií v hlase prohlásí: „Navrhuji, že nejprve počkáme, jak dopadne vaše žádost o sociální příspěvek. Mezitím si projdeme vaše pracovní možnosti mimo policejní složky.“ Zase začne něco psát a pohybovat kurzorem. Pak opět chvilku píše a nakonec se ke mně spokojeně obrátí: „Co byste říkal na práci v call centru?“

2. kapitola

Rozhodnu se, že se pokusím bolest ve tváři a v bránici jednoduše zajíst. Koupím si sendvič v kavárně hned vedle pracáku. Pak vyrazím ulicí U Nemocnice přes Pedersovu do bytu kousek od mostu. Přidělila mi ho Péče o propuštěné vězně.

V poštovní schránce objevím katalog nábytku a dopis. Víím, co bude v obálce. Vždycky je to totéž. Jediné, co se mění, je věk dětí. Rostou, ani jejich obličej nejsou stejné. Když jsem dostal první, byly tam fotky miminek z časopisů a katalogů. Na začátku posílala také vystřižené fotky dětských postýlek, chrastítek, kojeneckých lahví a odsávaček.

Beru si dopis a katalog, zamířím nahoru a zamknu se v bytě. Poštu položím na stolek mezi dvoumístnou pohovku a televizní stolek bez televize. Pak si v kuchyňce vytáhnu ze skříňky nad vaříčem dózu s léky. Otevřu přihrádku s nápisem Středa. Vysypu si do dlaně obsah spodní části a zapiju ho vodou z lahve. Potom zapnu překapávač, usadím se na gauči a otevřu dopis.

Tentokrát jsou v obálce dva výstřižky. Na jednom je chlapec, tak sedm osm let, s mírně zvlněnými hnědými vlásky, v pestrém tričku s potiskem ryby v kloboučku a se šnorchem, která plave pořád dokola. Pod fotkou stojí text: „Najdete u nás oblečení na hraní a zábavu. Džíny, kalhoty, trika, bundy a spoustu dalších oděvů. Máme pestré a odolné oblečení pro všechny děti.“

Na dalším výstřižku je holčička stejného věku. Podle textu je oblečená v krátké bundičce pudrové barvy s odepínacím

límcem z umělé kožešiny, v přiléhavých džínách a tričku, které ladí s bundou a kalhotami. „Máme džíny na všední dny, praktické oděvy na hraní, na oslavy a pro veškeré příležitosti.“

Výstřižky pečlivě uložím zpátky do obálky a posunu ji na druhý konec stolu společně s katalogem nábytku. Pak se usadím na gauči a zavřu oči.

V tu chvíli zazvoní telefon.

„No?“ ptá se hrubý mužský hlas se silným bergenským přízvukem. Je slyšet, jak muž potáhl z cigarety. Vydal přitom hlasitý, téměř intimní zvuk. Ulf Solstad je vzděláním psychiater a šéf mé terapeutické skupiny. „Jak to šlo na pracáku?“

Ulfu jsem poznal ve stavangerské věznici. Odseděl si tam osmnáctiměsíční trest za vydírání, což se ovšem ani v nejmenším neprojevil na počtu klientů. Vlastně je teď ve městě mezi pracháči, co mají pocit, že jim hrabe, ještě vyhledávanější, než ho zavřeli.

„Super,“ odpovím kysele. „Tuším, že mě čeká zářná kariéra v call centru.“

„Klídek,“ prohlásí s tím svým děsivým přízvukem. „Prostě to vydrž a prolez všema těma krysíma chodbičkama tohoto systému, který vytvořili pro lidi, co skončili jako ty. Vymysleli to proto, aby ti, co nevydrží, odpadli. Slibuju, že jakmile ti přiznají ten sociální příspěvek, nebude to dlouho trvat a zařadíš se rovnou mezi asociály. Takže zatím zdar!“

„Cože?“

„Poslouchej,“ přeruší mě Ulf. Já mezitím vstanu z gauče a sáhnu po lahvi s vodou. „Těší mě, že jsi v mé terapeutické skupině. Slibuju, že udělám všechno proto, abys byl se svým životem spokojený, Thorkilde.“ Zase slyším, jak potahuje z cigarety.

„Potřebuju další Sobril,“ chňapnu lahev, která mi spadla na podlahu a zakutálela se pod gauč. „Brzo mi dojde. A taky musíme zvýšit dávky OxyContinu.“

„Máš bolesti?“

„Jo. A při chůzi dostávám křeče do nohou.“

„Nebylo by lepší zvýšit dávku Neurontinu?“

„Ne,“ naštvu se a přitisknu ukazováček na zraněnou tvář. Za

chvíli mě rozbolí celý obličej. „Z toho mě bolí hlava. A z Risperdalů taky. Tyhle léky nesnesu.“

„Thorkilde, o tom jsme přece už mluvili. Neurontin pomáhá na bolest nervů, se kterou se budeš potýkat zřejmě už nadosmrti. Risperdal je antipsychotikum, ten potřebuješ pořádkem. Nutně. Tlumí úzkosti stejně jako OxyContin. Je to prostě tak. Jenomže se na ně vytváří závislost, to víš. Když budeme snižovat dávky, tak začneme s nimi. Postupně se ze všeho dostaneš, vzpamatuješ se, vyhrabeš se za tu zeď.“

„Nemůžu spát,“ trucuju a patou skopnu ze stolu poštu. Víím, že má pravdu, a to mě štví.

„Vím, že nespíš,“ odpoví Ulf klidně. „Proto jsem ti předepsal Sarotex.“ Dlouze si odkašle a pak pokračuje: „Pořád užíváš všechny, že jo?“

„Co myslíš?“

„Léky. Bereš je?“

„Jasně že jo.“

„I Risperdal?“

„Jo.“

„Je ti jasný, že je potřebuješ, Thorkilde?“

„Jo, je,“ odpovím trochu moc rychle.

„Hlavně klid,“ utne mě Ulf. „Já nejsem žádný vězeňský pámbičkář, co se snaží splnit kvóty duší, co půjdou do nebe.“ Zase ztěžka dýchá. Přeruším jeho pokuřovací rituál. Jakmile tuhle cigaretu dokouří až k filtru, okamžitě si zapálí další.

„Povídal, že jsem včelka bez květů.“

„Kdo?“

„Vězeňský kaplan.“

„Si ze mě utahuješ?“

„Ne.“

Ulf si zapálí další cigaretu a přerývaně dýchá do sluchátka. Rozhodnu se, že mu to kouření pro změnu zpříjemním a povyprávím mu, jak to bylo. „Že prý jsem včelka ve světě bez květů a že je jenom na mně, jak využiju čas, než přijde zima.“

„Zima?“ vyfoukne Ulf kouř. Teď už dýchá klidně. Je to slyšet ve sluchátku. Vděčné pokuřování.

„Zima, která nás dřív nebo později připraví o život,“ pokračuju a cítím přitom, jak se mi uvolňují svaly. Skulím se dozadu na gauč a zapadnu mezi polštáře. Účinek léků rozpouští a zahání bolest.

„Si ze mě fakt utahuješ, ne? Hele, přiznej to, Thorkilde.“

„Fakt ne. Neutahuju.“ Je to jako poslouchat vlny narážející na skaliska. Šššš... Púúú... Šššš... Púúú.

„Nic děsnějšího jsem neslyšel.“ Šššš... Púúú... „Můžu to použít?“

„Jak je libo!“

„Poslechni,“ ozve se Ulf ve chvíli, kdy už se chystám zavěsit. Hlas má tak vysoký, že tím ruší poklidnou atmosféru. „Někdo by si s tebou rád promluvil.“

„Cože?“

„Někdo, koho znáš. Už dlouho.“

Zaváhá a pak pokračuje, jako by pořád ještě nebyl rozhodnutý, jestli mi to vůbec může říct dřív, než to rozebere celá terapeutická skupina.

„Kdo?“

„Frein strýc,“ řekne nakonec Ulf a pak dodá: „A jeho bývalá manželka, Anniken Moritzenová.“

„Arne Villmyr?“ cítím, jak se mě postupně zmocňuje plíživý neklid. V ústech mám najednou úplně sucho a zář pronikající skrz fleecovou deku, kterou jsem si pověsil na okno místo závěsu, mě začíná bodat do očí. „Proč?“

„Nejde o Frei,“ odpoví Ulf napjatě, jako by si pořád nebyl tak docela jistý, jestli mi to vážně řekne. „Arne a jeho bývalá žena mají spolu syna...“

„Arne je homosexuál,“ přeruším ho naštanč. Nelíbí se mi, kam se tenhle rozhovor stáčí. Zároveň ve mně narůstá touha jednoduše zavěsit, uzavřít se před světlem a zvuky zvenku.

„Stejně,“ opáčí Ulf docela klidně, aniž mi poskytne záminku k ukončení hovoru, „má bývalou manželku i syna...“

„A co já s tím?“ Prudce sevřu víčka a odvrátím obličej od závěsů a světla, které se přes ně dere dovnitř.

„Kdybys mě to nechal dokončit,“ zašeptá Ulf a ztěžka vydechne. „Takže Anniken Moritzenová je moje pacientka. Ona

potřebuje...“ na chvíli se odmlčí, pak se nadechne a pokračuje: „Oni potřebují pomoc. Jejich syn zmizel.“

„Já nejsem soukromý detektiv.“

„Ještě to tak!“ vyhrkne Ulf. „Ale Anniken je moje dobrá známá a já nevím, jak jí v téhle situaci pomoci. Kromě toho se stejně nevyhneš tomu, že jsi měl s Arnem kdysi co do činění. Teď mě poprosil, jestli s tebou nemůže mluvit. To bys pro něj mohl udělat, ne?“

Bolest mi proniká obličejem, tlačí do očí, útočí na mozkovou kůru. „Prosím,“ syknu skrz sevřené zuby. „Dneska ne. Ne teď.“

„Jenom si s nimi promluv. Poslechni si je.“

„Nechce se mi.“

Ulf si povzdechne. „Vytáhl sis los, Thorkilde. Sešel jsi do sklepa a znovu jsi vystoupal nahoru. Změnil ses.“ Nadechne se a típne cigaretu. Nedokouřenou. „Nepřipust', aby se z tvého bytu stalo vězení. Musíš se dostat ven, mezi lidi. Mluvit s nimi. Musíš přijít na to, kým chceš být tady za zdí.“

„Já vím,“ odpovím šeptem a znovu se svalím na gauč. Otevřu oči, přinutím se pohlédnout na provizorní závěs z fleecu a dívám se na něj, dokud nezačnu slzet.

„Co jsi říkal?“

„Že to vím.“

„Vážně?“ Ulf Solstad změnil tón hlasu na terapeutickou tóninu. „Dobře,“ konstatuje nakonec, když nereaguju. Dýchá vyrovnaně. „Takže až se staviš, můžeme rovnou probrat i dávkování léků. Bereš? Jo?“

Třetí pokus dokouřit celou cigaretu bude muset Ulf Solstad provést o samotě.

3. kapitola

Arne Villmyr stojí vedle Anniken Moritzenové, která sedí na kancelářské židli s rukama položenýma na psacím stole. Za nimi tři francouzská okna od stropu k podlaze rámuje okolní krajinu. Řvoucí dálnice, průmyslové budovy a špetka zeleně. Arne je pořád stejně vkusně oblečený, jako když jsem ho skoro před čtyřmi lety v jeho vile ve stavangerské čtvrti Storhaug Vest uviděl poprvé. Jenom vlasů má méně a ve tváři je pobledlý.

„Thorkild Aske?“ zeptá se Anniken Moritzenová, aniž vstane ze židle.

„Ano,“ odpovím a proti své vůli popojdu blíž k ní.

„Jak milé,“ sdělí mi neradostně. Když mi konečně podá ruku, vycítím v jejím postoji lhostejné pohrdání. Pravý koutek jejích úst zůstává nehybný, tím levým se ochabě usměje. Ze všeho nejvíc to připomíná úšklebek.

Natáhnu ruku a podávám ji Arne Villmyrovi, ten se ani neobtěžuje naznačit sebemenší vstřícné gesto.

„Mám jeho fotku,“ vytáhne Anniken Moritzenová fotografii ze zásuvky psacího stolu.

„Skvělé!“ přitakám. Skloním se k ní a vezmu fotku do obou rukou, aby mi nevyklouzla z prstů a neskončila na zemi.

„Je pár měsíců stará. Fotili jsme to na návštěvě u mých rodičů v Jutsku.“ Anniken mluví vlastní formou stavangerského nářečí a neskrývá přitom původní dánskou výslovnost. Může jí být zhruba tak pětapadesát. Na sobě má modré dámské sako sladěné se sukni a bílou blůzku s rozepnutými horními

knoflíky. Najednou si uvědomím, že musí být nejméně o hlavu vyšší než její bývalý manžel.

„Vypadá to na krásné místo, kde prožít dětství.“

Podívá se na mě, jako by mi chtěla říct, ať sklapnu, ale rozmýšlí si to. „Je to jeho poslední fotka, co mám.“ Zahledí se na ni. Jako by byla tam, na zahradě u svých rodičů, grilovala maso a upíjela šťávu. Její syn Rasmus se stará o gril. Na sobě má červené šortky se znakem liverpoolského fotbalového klubu, sandály a bílou kuchařskou čepici. Je opálený dobronzo, má atletickou postavu. Na fotce je ještě děda, který zvedá sklenku k přípitku, a taky Anniken, ta sedí na židli a mává do foťáku.

„Rasmus vloni obeplul svět, na plachetnici s několika spolužáky.“ Anniken se zasněně podívá na fotografii. Jako by se snažila vysát zbytek energie ze vzpomínek, které v ní vyvolává. „Ale po jedné cestě do severního Norska dostal nápad přestavět bývalé školicí středisko u jednoho majáku na zážitkový hotel.“

„Zážitkový hotel?“

„Potápění k vrakům, rybolov s harpunou a takovéhle věci. Podle Rasmuse je to prý v zahraničí hrozně populární.“

„Kolik mu je?“ ptám se, i když to vím. Cestou autobusem sem do Forusu jsem v internetových novinách z Tromsø objevil zprávu o nezvěstném sedmadvacetiletém muži. Předpokládá se, že zahynul při potápění nedaleko Skjellviku v okolí Blekøyvær.

„Našemu Rasmusovi je dvacet sedm.“

„Kdy odjel?“

„Anniken mu to místo pořídila v létě,“ řekne Arne. Mírný vítr od moře za jeho zády se změnil a přináší popelavé dešťové mraky. V bledých našedlých odstínech se spěšně ženou na jihovýchod.

Anniken přikývne, aniž se na nás podívá. „Celé ty prostory u majáku, bývalé konferenční centrum, byly opuštěné od osmdesátých let, poté co se přestaly využívat. Rasmus tam hned vyrazil s několika kamarády, co mu chtěli přes léto pomoci s opravami.“

„Kdy zmizel?“

„Naposledy jsem s ním mluvila v pátek před pěti dny. Včera ráno našla policie jeho člun. Proto si myslí, že si v sobotu nebo v neděli vyjel někam se potápět.“

„A vy?“ podívám se na Arneho, který tupě zírá před sebe jako voják na stráž. Do oken za ním zlehka bubnují první kapky deště.

Arne slabě zavrtí hlavou. Vzadu za ním se otevřelo nebe a spustil se prudký déšť. V proudech stéká po sklech francouzských oken.

„Moc se spolu nestýkali,“ odpoví Anniken a přitiskne si paže k tělu, jako by byla venku v dešti.

„Když zmizel, byl sám?“ ptám se. Očima opustím fotografii a přesunu pohled do šedi za sklem.

„Ano, poslední měsíc tam byl úplně sám.“

„Proč si policie myslí, že se utopil?“ *Ještě chvílku, Thorkilde,* říkám si pro sebe v duchu do zvuku vody bušící do skla. *Ještě pár otázek a můžeš domů.*

„Našli člun a nebylo v něm potápěčské vybavení. Když měl Rasmus volno, často plul k šérám a tam se potápěl. V pátek mi řekl, že se tam chce o víkend potápět, jestli bude slušné počasí.“

„Máte nějaký důvod si myslet, že se stalo něco jiného, že se nejedná o nehodu při potápění?“

„Ne!“ Čtu jí z tváře, že je naštvaná. Nejspíš jsem ji přerušil na stejném místě jako všichni ostatní, se kterými se setkala od chvíle, kdy Rasmus zmizel.

Najednou mám sto chutí se k ní postavit a zatřást s ní, aby se probrala. Přestala snít. To nikam nevede. Jen jí to zlomí srdce a celou ji to zničí. Tohle snění s otevřenými očima.

„Když jsem se mu nedovolala, okamžitě jsem se tam rozjela. Cítila jsem, že se něco stalo.“ Anniken Moritzenová se otočí k bývalému manželovi. „Vždyť jsem ti to přece říkala. Zavolal by zpátky. Vždycky volá zpátky.“

Arne jí opatrně položí ruku na rameno a mlčky přikývne.

„Ale na severu byla bouřka. Policejní šéf i ten policista odmítli jet se mnou k majáku. Jednali se mnou jako s nějakou

hysterickou nánou. Poslali mě do hotelu v Tromsø, sto kilometrů od majáku. Sami trčeli v kanceláři a nehnuli prstem. Nikdo nebyl ochotný mi pomoci, nikdo nic neudělal. Jenom tam vasedávají v kanclu, chápete? Sedí na zadnicích, nedělají nic a můj chlapec je někde na moři a potřebuje pomoc!“ hořce vzlykne. „Proto jsem se sem vrátila, Arne,“ dodá šeptem a oči se jí zalijí slzami. „Protože jsi tvrdil, že najdeš někoho, kdo nám pomůže. Kdo nás vyslechne. Pamatuješ? Slíbil jsi, že najdeš člověka, co nám pomůže.“

Arne přivře oči a přikývne. Přikyvuje a přikyvuje. Anniken Moritzenová se ke mně znovu obrátí. „Vy, pane Aske,“ zhluboka vydechne a hřbetem ruky si otře tvář. „Vy se mnou budete mluvit, vím to. Vy ho najdete,“ řekne a vřele se usměje. Optimističtější myšlenky jí vykouzlí úsměv ve tváři. Zuby nehty se drží představy, že ještě přece jen není příliš pozdě. „Ano, vy mi Rasmuse najdete.“

Skloním pohled k muži na fotografii. Když jsem byl v Rasmusově věku, pracoval jsem jako policejní náčelník v kraji Finnmark a veškerý čas jsem věnoval přemlouvání motorkářů, aby tam nerozstříleli všechny ukazatele směru. „Já nejsem vyšetřovatel,“ začnu a položím fotku na psací stůl přede mnou.

„Zaplatíme,“ vloží se do hovoru Arne Villmyr. „Jestli máte obavy o finanční stránku.“

„Nemám,“ odpovím tiše. Chystám se vysvětlit, že je pozdě. Že když někdo za takových okolností zmizí v moři, tak se o týden později už prostě nevrátí. Ale Arne Villmyr už vstává ze židle a zamíří kolem psacího stolu ke mně.

„Pojďte,“ řekne a chytí mě za paži. Rázně ukáže směrem ke dveřím. „Vysvětlíme si to vedle.“

Opustíme Anniken a vyjdeme na chodbu až k výtahu.

„Takže,“ prohlásí Arne a pustí mou paži. Stiskne tlačítko u výtahu a otočí se ke mně. „Teď jsme tu sami.“

„Poslouchejte,“ nadechnu se, ale on mě přeruší.

„Můj syn je mrtvý,“ odtuší Arne Villmyr klidně a uhladí si přitom drahou košili. „Není co vyšetřovat,“ dodá, když

dokončí úpravu oděvu. „Vy prostě odjedete na sever, najdete jeho tělo a zajistíte převoz domů.“

„Proboha,“ přeruším ho a bezradně rozhodím rukama. „Jak?“

„Doplavete tam, potopíte se, projdete ohněm. Kašlu na to, jak to uděláte! Já jsem Rasmuse ztratil, když jsem opustil rodinu. Před mnoha, mnoha lety. Ale on prostě nemůže jen tak zmizet, jako by nikdy neexistoval. Potřebujeme hrob, kde bychom mohli truchlit.“ Svaly v Arneho čelisti se napínají. Pohled mu ztvrdne. „Jsem přesvědčený, že nám ho dopravíte zpátky. Můžeme tomu říkat splacení starého dluhu. Klidně si tomu říkejte, jak chcete! Jenom nám ho k čertu najděte a dostáňte ho domů!“

„Arne,“ začnu. „Prosím! To, co se stalo s Frei, teď nemůžete vytahovat. Tímhle způsobem rozhodně ne...“

„To se zvládne, Thorkilde,“ odpoví stejně klidně a rozvážně jako dřív, ale vidím, jak se mu pod košilí prudce nadzdvihuje hrudník. „Nemáte právo o ní mluvit,“ pokračuje. „Ještě ne. Dokud nenajdete Rasmuse a nedostanete ho domů. Potom se můžete zase zahrabat do té díry, ze který jste přilezl, a zbytek života si dělejte, co chcete. Ale teď ho vyrazíte hledat a já vám za to zaplatím. Domluveno?“

Výtah už přijel a zase mizí směrem dolů. Arne se otočí zpátky ke kanceláři Anniken Moritzenové. Zastaví se přede dveřmi zády ke mně. „Dejte nám hrob, Aske,“ obrátí se a položí ruku na kliku. „Ještě jeden hrob. Sakra, přece toho po vás nechci tak moc!“

4. kapitola

Byt bývá obvykle nejponuřejší večer. Skličující světlo za provizorním fleecovým závěsem, co zakrývá okno pokoje i spacího koutu, jen umocňuje barvu smrti, která místnost naplňuje od podlahy po strop. Zvenku je slyšet déšť, jak stéká okapem ze střechy, a hukot motorů aut projíždějících tam a zpátky přes lanový most, co spojuje město s ostrovem Grasholmen, s městskou čtvrtí Hundvåg, která se nachází na dalším ostrově, a s jinými vzdálenými ostrovy.

Ležím na gauči. Rádio tiše praská, ve stejném rytmu jako bublá překapávač, kde si připravuju kávu.

Slyším, jak Leonard Cohen procitěně deklamuje: ... *You who wish to conquer pain, you must learn what makes me kind...* Ulf mi hned na začátku léčby navrhl, abych si večerní dávku léků zpříjemnil poslechem hudby. Abych tak podpořil uklidňující účinek, který je nutný ke změně spacích návyků. Jenomže já dávám pořád přednost rádiu, nikdy nevím předem, co uslyším.

Převrátím se na bok a otočím tvář do tmy k židli postavené ke stěně u kuchyňského koutu. Slyším odtamtud nějaký zvuk.

„Frei,“ zajíkám se ve chvíli, kdy se znovu ozývá Cohenův hlas jako dobře naladěná struna violoncella: ... *You say you've gone away from me, but I can feel you when you breathe...*

Vzduch v místnosti je najednou zemitý a nakyslý. Opatrně se zvednu z gauče a postavím se. Cítím, jak se uvnitř silně chvěju. Očekáváním, radostí z toho, co přijde.

Dojdu k židli a natáhnu ruku před sebe do tmy. V rádiu znovu zapraská a hudba se odmlčí. Nahradí ji šumivý zvuk, který se prolíná se zvukem podzimního deště za okny.

Tančíme těsně propleteni za hukotu lednice ve stíněném kuchyňském koutě. Bez hudby, bez světla, jen za zvuku deště, pod rozevřenou oblohou. Nevnímám palčivou bolest ve tváři. Vidím jen její rty, jak se zlehka chvějí v rytmu jednotvárného pohupování ze strany na stranu.

„Myslel jsem, že už tě nikdy neuvidím,“ vzlykám křečovitě a v té chvíli cítím, jak mi něco praská pod kůží na obličejí. Slzy, které se hromadily ve zničených slzných kanálcích, se konečně valí ven.

Její rozevláté vlasy odstínu pšenice najednou ztrácejí barvu i lesk. Vůně rostlinných výtažků, koření a vanilky je pryč. Nahrazují ji syrové výpary sterilizačního mýdla a chladné země. Její vůně, naše vůně se vytrácí. Smyla ji doba, co jsme od sebe.

„No tak, vrať se!“ Beru její dlaně do svých a přitahuju si ji blíž. Pokouším se skrýt tvář v jejích vlasech, dýchat její vůni, znovu a znovu, dokud hlavu nepřimkne k mé hrudi. „Pojď,“ vydechnu ztěžka a unaveně, rukou ji obejmou kolem boků a přitáhnu si ji k sobě.

Dokličkujeme ke gauči. Sundám přehoz a ovinu si ho kolem ramen jako plášť, jdu k ní. Když pronikám k jejímu chladnému tělu, cítím, jak se chvěju.

Chvěju se blahem.

5. kapitola

První den s Frei, Stavanger 22. října 2011

Nedávno jsem se vrátil k práci ve Zvláštním útvaru v Bergenu. Téměř celý předchozí rok jsem strávil ve Spojených státech. Přidělili mi případ ve Stavangeru. Stál jsem tehdy na schodišti před vilou v západní části v luxusní čtvrti Storhaug. Měl jsem se tam sejit s advokátem ohledně jednoho ze dvou případů, kvůli kterým jsem sem přijel.

První se týkal možného porušení mlčenlivosti, kterého se nejspíš dopustil jeden zaměstnanec soudu v souvislosti s případem odškodného, do něhož byly zapletené dvě zahraniční těžební firmy. Druhý byl podstatně závažnější. Jeden z policejních důstojníků stavangerského oddělení udal kolegu za několik porušení trestního zákoníku včetně zákona o zbraních. Výslech s podezřelým důstojníkem jsem měl domluvený na konec pracovního týdne.

„Kdo jste?“ ozvalo se za mnou nečekaně právě ve chvíli, kdy jsem se chystal zazvonit u dveří. Slunce svítilo, bylo příjemné teplo, přestože listí na stromech už začalo zlátnout. Prudce jsem se otočil. Oči měla úzké a výrazné, tvář oválnou, lemovanou pramínky do prstýnků stočených vlasů.

„Thorkild Aske,“ odpověděl jsem a ukročil stranou. „A kdo jste vy?“

„Frei,“ odpověděla a vyšla po schodech nahoru, takže už stála přímo vedle mě. Mohlo jí být tak něco přes dvacet a byla skoro stejně vysoká jako já. „Co tu děláte?“

„Mám tady teď v pět schůzku s Arnem Villmyrem. Bydlí tu?“

„Vy jste od policie?“

„Svým způsobem ano.“

Frei si položila ruku na zábradlí a zlehka se zaklonila. Přitom mě sledovala svěžím mladistvým pohledem, který ve mně vyvolal pocit studu nad vlastním věkem a fyzickou nedostatečností.

„Jakým způsobem?“

„Ve Zvláštním útvaru. My se zabýváme...“

„Jasně, inspekce policejních sborů,“ usmála se křivě, než jsem to stihl dopovědět, a volnou rukou otevřela dveře. „A co jdete dělat ke strýci Arnemu? Chcete ho zavřít?“

„Jak jsem řekl, já...“

„Frei? Jsi to ty? Pospěš si a zavři za sebou,“ ozval se z domu mužský hlas. „Mám dojem, že máme pod verandou vosí hnízdo. Nechci mít ty potvory v pokoji.“

Na malý moment jsem se otočil k obloze a podíval se do ostrého slunečního světla. Pak jsem se znovu kouknul na Frei. Pustila zábradlí, skopla z nohou sandály a bosá vešla na parkety v pokoji, který se nacházel na konci světlé chodby.

„Je tu nějaký chlap,“ řekla dost hlasitě na to, abych ji slyšel.

„Nějaký policista, co s tebou chce mluvit...“

Čtvrtek

6. kapitola

Výjev, který se mi po ránu naskytne pohledem do zrcadla, připomíná ohyzdnou obludu z podsvětí. Obličej mám zsinalý, pleť šedou z nedostatku slunečního světla a vitaminů. Oči úzké, pod nimi modrofialové kruhy, a víčka, která se nedají úplně otevřít, nateklá.

Oplachuju si tváře a špičkami mokrých prstů zlehka ohmatávám jizvu ve tvaru pŕlměsíce, která začíná u oka a vede do pavučiny sraštělých jizviček uprostřed tváře. Dotýkám se každého výstupku, každého hrbolku. Bolest se dostaví téměř okamžitě.

„Nemůžu,“ zašeptám obličejí v zrcadle a přitom se snažím otevřít dávkovač léků, abych si vyndal ranní příděl. „To mu přece mohlo dojít, tohle nedokážu.“

Vezmu si léky, obléknu se a jdu k oknu. Odhrnu fleecový závěs a vykouknu ven: Čeká tam jeden z těch obyčejných dnů. Je pod mrakem, neprší, všechno má lehký šedomodrý nádech, jako by se světlo na obloze nechtělo rozzářit naplno.

Když se otočím, všimnu si muže na kole s helmou v přiléhavém tričku a cyklistických kraťasech, který šlape směrem k mému domu. Zastaví se před ním, podívá se k oknu, kde stojím, a vytáhne mobil. Ulf Solstad je mohutný muž, bez pěti centimetrů měří rovné dva metry a hlavu má prakticky holou. Jen v týle má silný pramen rusých vlasů stažených do koňského ohonu. Vzdáleně tak připomíná staré japonské samuraje.

Pustím cíp závěsu a couvám zpátky ke gauči. Telefon začne vyzvánět.

„Dobré ráno, Thorkilde,“ zdraví Ulf zadýchaně, když hovor konečně přijmu. „Volala mi Anniken Moritzenová. Říkala, že od tebe právě dostala zprávu.“

„Jo.“ Sednu si na gauč a pokouším se soustředit na mravenčení ve tváři. Vylákat, pustit bolest ze skrýše a nechat ji, aby mě ovládla. Aby rozhodla o tomhle okamžiku.

„Nemůžu jet.“

„Proč?“

„To není jen tak.“

„Protože?“

„Arne říkal, že jejich syn je po smrti.“

„Tak to má určitě pravdu.“

„Panebože,“ zasténám odevzdaně. „Tak co k čertu chcete ode mě?“

„Děláme to pro Anniken,“ odpověděl Ulf klidně. „Jednoho dne jejího chlapce najdou. Hnusnou nafouklou mrtvolu ožranou od ryb a ohlodanou od krabů. Ale pořád to bude její syn, chápeš? Já ti říkám, že není ve stavu, aby tohle dokázala zvládnout, až to přijde. Ty víš, jak to chodí na policii. Znáš postupy v těch situacích, víš, jak to je. Možná si jenom potřebuje dokázat, že to nevzdává. Nikdo to nemůže vzdát, dokud nemá jistotu, Thorkilde. Dřív než vyzkoušel úplně všechno. V tomhle se mnou souhlasíš, ne?“

Neodpovídám, jenom sedím s mobilem v ruce a zírám na fleecový závěs na okně.

„Pojď dolů, Thorkilde,“ pokračuje Ulf, když nereaguju.

„Ne.“ Hlas se mi láme. Slzy se mi tlačí do očí. Nemůžou najít cestu ven zničenými slznými kanálky.

„Pusť mě dovnitř, půjdu za tebou nahoru.“

„To nemůžeš,“ odporuju chabě dál, když mě nenapadne nic lepšího, co říct. „Musíš do práce.“

„Dneska dopoledne si naučtuju tvoji terapii,“ odpoví Ulf, aniž ztratí rozvahu. Ani si nemusí zapálit. A nedá se odbýt.

„Do prdele!“ seskočím z gauče. „Jak je vůbec možný bejt takhle umíněnej! To nepochopím. To jako čekáte, že tam pojedu, budu veslovat kolem toho zatracenýho ostrova a hledat

kluka, o kterým každý říká, že je po smrti, utopený, navždycky pryč?“

„Je tu ještě jeden důvod, proč chci, abys tam jel.“

„A to je?“

„Elisabeth.“

„Moje sestra? Co ta s tím má co společného?“

„Nic.“

„Tak o co jde?“

„Kdy jsi ji viděl naposledy?“

Vzdorovitě pokrčím rameny.

„Chci, aby sis s ní promluvil, až budeš tam nahoře.“

„O čem?“

„O tom, čím sis prošel.“

„Proč?“

„Podle mě je to nezbytná část tvého nového života, Thor-kilde. Už nevedeš výslechy, už tady není ten sběratel informací. Přišel o čest, o hodnotu i o práci. Teď jsi jako my ostatní... prostě součást jiných informací. A přijmout tohle poznání je určitě bolestivé.“

Ulfův nedostatek jemnocitu při jeho pedagogickém působení může být pro citlivější osoby s malým množstvím sebedůvěry těžko stravitelný. Mám štěstí, že moje ego už je po smrti a moje sebedůvěra se přesunula někam, kde si našla lepší podmínky.

„Potřebuješ kolem sebe zodpovědné lidi,“ pokračuje Ulf. „Ale potřebuješ si taky najít zdravé referenční rámce mimo terapeutický okruh. Přeju si, aby první osobou, kterou vtělíme do tohoto paradigmatu, byla tvoje sestra Liz. Víím, že ji máš rád, možná víc, než si přiznáváš. Mimochodem, nezapomněl jsem na to, o čem jsme spolu mluvili včera. Na cestu ti napíšu další recept na OxyNorm,“ pronese důležitě. „Pak mám ještě něco, co rychle zabírá, pokud bys to potřeboval. Co myslíš?“

U bránice pocítím mravenčení, které postupuje podél páteře nahoru do týla. Zároveň se mi v ústech začnou tvořit sliny.

„Kolik?“

„Stejně jako poslední.“

„A co když tam budu muset zůstat dýl než týden?“

„Tak ti elektronicky pošlu další recept přímo tam, kde budeš.“

Položím mobil na televizní stůl a přitisknu si klouby ruky na ústa. Bolest ve tváři polevuje, zmizí právě v té jediné chvíli, kdy ji zrovna potřebuju. „Do prdele, do prdele, do prdele!“ sípám do kloubů a zatínám do nich zuby. Pak se nadechnu a znovu zvednu mobil. Rozkliknu ikonu.

„Dobře,“ zašeptám do mobilu, „pojedu tam. Pojď nahoru.“

Ulf telefonuje i ve chvíli, kdy otevírám dveře od bytu. Přikývne, vřítí se dovnitř, stáhne z okna fleecový závěs a praští sebou na gauč, který pod jeho vahou zapraská. „Jo, jo, a kdy to letí? O půl čtvrté? Dobře.“ Luskne prsty a pokývne směrem do kuchyňky.

Pokrčím rameny. „Co jako?“

„Popelník, sakra!“ Sundá si batoh, vyloví z něho peněženku a balíček Marlboro Gold. Vytáhne Visa kartu a cigaretu, kterou si rychlým pohybem zapálí. Pak se zhluboka nadechne. „Jednosměrná letenka, ano.“

Nakyslý cigaretový kouř mi prochází nosními dírkami a proniká do tváře pod pokožku. Otáčím se a odcházím do koupelny. Vyndám tašku na toaletní potřeby, vložím do ní holicí strojek, dávkovač na léky, krabičky s léky, přidám kartáček na zuby a zbytek hygienických potřeb. Potom se vrátím do kuchyně a začnu balit překapávač na kávu a cestovní rádio.

„Hej,“ vykřikne Ulf z oblaku cigaretového kouře z gauče, když si všimne, že balím překapávač do ručníku. „To nepotřebuješ. V severním Norsku mají taky kafe!“

„Já mám rád to svoje,“ zaprotestuju.

„Ale do pr... No, hele,“ rozmáchně se a pak se zašklebí. „No tak si to vezmi a nezapomeň na toaleták, štětku na nádobí a vysoušeč obuvi, pro mě za mě.“ Potom se vrátí k telefonnímu hovoru: „Říkal jste, že záleží na tom kolik?“

Když domluví a zapálí si další cigaretu, obrátí se ke mně a přikývne. Kouř přitom zadržuje v plicích. Jen co konečně vydechne modrý oblak, řekne: „Víš co? Já si myslím, že ti ta cesta prospěje. Vážně prospěje...“

7. kapitola

Ve chvíli, kdy letadlo přistává na letišti v Tromsø, je už tma. Na zemi leží tenká vrstva nového sněhu. Popadnu batoh a vyrazím do chladného vzduchu hledat taxi. O patnáct minut později už na mě nevěřicně zírá moje sestra: „Thorkilde?!“ Pevně mě k sobě přitiskne.

„Ahoj, Liz!“ Je příjemné zase ji obejmout. Když se začne odtahovat, nechce se mi ji pustit.

„Jak se máš?“ Baculatým prstem mě zlehka pohladí po tváři a pozorně si mě přitom prohlíží kulatýma očima.

„Super,“ odpovídám.

„Kdy tě pustili?“

„Před pár dny.“

„Co tady děláš?“

„Jeden případ,“ říkám.

„Případ? Ty jsi už zase u policie?“

„Ne.“

„Ale...“ povzdechne si a nechápavě zavrtí hlavou.

„Můžu dál, nebo ne?“

„No jasně.“ Liz mě odvede do předsíně. Zůstaneme tam stát a beze slova se na sebe díváme. Působí staře a unaveně. V létě jí bude padesát, ale vypadá na víc. Oči má nateklé, jako by právě brečela. Ruce hrubé a baculaté, pořád zápasí s nadváhou. Poslední roky se na nás dost podepsaly.

„Tváříš se smutně, Thorkilde.“

„Na to nemysli. Jak se máš?“

Trochu se odtáhne. „Mám se fajn, fakt.“

„Pořád tě bije?“

„Thorkilde, slib mi, že nebudeš...“ Vidím, jak se jí v očích usazuje zoufalství, a cítím, jak ve mně něco začíná doutnat.

„Jenom se ptám, jestli tě manžel ještě bije. Podle modřin na krku a na ruce soudím, že tuhle svoji zálibu pořád rozvíjí.“

„Tohle teď nezvládnou. Máme se s Arvidem docela fajn a ty sem nemůžeš jen tak přijet, abys nám to zkazil. To si nepřepřiju... To ti nedovolím.“

Pokývnu a v botách vejdu do pokoje.

„Kde je?“

„Thorkilde!“ zaječí třesoucím se hysterickým hlasem, který získala za roky života s násilnickým řidičem tiráku, který od ní nedokáže držet ruce pryč, ovšem úplně špatným způsobem.

Zaslechnu zavržení a dlouhými kroky vtrhnu do ložnice.

Arvid sedí na posteli. Záda má shrbená a v obličejí se za prameny tmavých nemytých vlasů ukrývá vyhybavý pohled.

„Co tu k čertu děláš?“ stihne se zeptat, než přijdu blíž a praštím ho do obličejí. Přepadne dozadu a skulí se z postele. Zůstane ležet na zemi s hlavou schovanou pod nočním stolkem.

V tu chvíli dovnitř vběhne vyděšená Liz a začne mě tahat za bundu. Přitom křičí a naříká.

„Co jsi to udělal? Co jsi to udělal?“

Arvid se nakonec posadí a rukou si přidržuje ucho. Pichlavými očima šlehne po Liz. „Vidíš? Podívej se, co provedl! Ten mizera je nebezpečnej! To byl vždycky. Je to zrůda, vidíš to?“

Plive krev a otírá si pěsti do vesty.

Liz mě pustí a rozběhne se k manželovi. Prsty ho začne hladit po obličejí a šeptem ho přitom uklidňuje.

Arvid ji odstrčí stranou a vyrazí ke mně. „Koukej si dávat zatracenýho bacha, nebo tě udám a zase pomazeš před soud, hnusnej vrahu!“ vyštěkne, když mě mímí. „A jestli tu ještě budeš, až se vrátím, tak to, co se stane, je na tvý triko.“

Odstrčí mě loktem, pak vyjde z ložnice a práskne za sebou dveřmi.

„Vážně chceš od života tohle, Liz?“

Uvařila kávu, na stůl postavila koláče a placky z bramborového těsta. Sedíme v obývacím na gauči. Všechno je tu stejné, jako když jsem tu byl posledně. Nové je tady jedině kožené černé křeslo před televizí. Nepochybně Arvidovo.

„Není to tak, jak si myslíš.“ Dívá se na mě rozhodnutá změnit téma. „Mluvil jsi s mámou, co tě pustili? Pořád se na tebe ptá, když volá.“

„Ještě jsem to nestihl.“

„Říkají, že je na tom v poslední době dost špatně.“ Liz se zadívá na táč s koláči. „Kdyby ty letenky do Oslo nebyly tak přišerně drahé! A teď, co je Arvid v invalidním důchodu...“

„A táta?“

„Pořád totéž. Viděla jsem ho před časem ve zprávách, v reportáži o stavbě hliníkových hutí na Islandu. Říkali, že vede nějakou novou ekologickou skupinu. Nějací ekoteroristé či co. Říkají si prý *Kæfa Island*.“

„Udušený Island?“ rozesmál jsem se. V duchu jsem před sebou viděl zlostné oči a dlouhé stříbrné vlasy chlapíka, co křičí v podivné euforii pokaždé, když se ho s jeho přáteli policie snaží dostat z další fabriky. Zase další protestní akce proti vykořisťujícímu kapitalismu na našem vulkanickém ostrově. „Nic se nezměnilo.“

„Připomínáš mi ho.“ Lizin pohled sklouzne na jizvu na mé tváři a pak se mi znovu podívá do očí. „Skoro jako bych se dívala na něj, jak si ho pamatuju, když jsme byli malí.“ Škytne tak, až se celé její mohutné tělo na gauči rozehvěje.

„Až na ty vlasy, teda. Proč je pořád nosíš tak nakrátko?“

„Jak jako?“ ptám se bezvýrazně a vidím, jak se z jejích očí vytrácí ten kratičký okamžik spokojenosti. „V čem jsme si podobní? To, o čem mluvíš, musí být nějaké tajemné chemické spojení. Ta rez, kterou vylučujeme, rez, co rdousí a ničí všechno, na co sáhneme. Tohle vidíš?“

„Thorkilde, tohle jsem přece nemyslela, vždyť víš. Já vím, že ty bys nikdy... To, co se stalo... Že bys nikdy...“

„Tak co jsi myslela?“

„Jenom jsem...“ Vezme do ruky bramborovou placku. Znovu

se podívá na moji jizvu. „Vždycky jsi byl tak hezkej chlap,“ pípne a ukryje tvář do dlaní.

„No tak, Liz,“ řeknu a položím jí ruku na paži. Pokusím se bezbolestně usmát. „Nemůžeme být pořád takoví krasavci, když nám táhne na padesát.“

„Panebože, sklapni, Thorkilde,“ vzdychne a podívá se na mě skrz prsty. „Přestaň si ze mě utahovat, není to pěkné.“

„Cože?!“ rozhodím rukama. „Já to přece myslím vážně.“
Konečně dá ruce z obličeje pryč.

Když dojí a otře si prsty do kalhot, řekne: „Poslechni, myslím, že tady nemůžeš zůstat.“

„Klid, Liz, nezůstanu tu,“ odpovím jí. „Už nemám papíry a potřebuju pomoc, musím si půjčit auto.“

„Ani Arvid to nemá lehké.“ Upírá oči na prázdný tác po koláčích, jako by v něm mezi drobky hledala sílu. Aby si mohla každý den dál něco nalhávat, aby neklesla rovnou ke dnu. Ať toho apatického násilníka, kterého si vzala, praštím, kolikrát budu chtít, stejně ji bude pořád bít. A ona se bude pořád uchýlovat k tácu od koláčů, když bude hledat sílu, jak dál. Liz si stále myslí, že tohle je jenom období, kterým si musí projít, že když přestane dělat věci, kvůli kterým ji tluče, že bude všechno v pořádku.

8. kapitola

Zaparkuju vypůjčené auto, které mi Liz obstarala, na hotelovém parkovišti a jdu k recepci. Zapišu se a požádám o parkovací lístek. Cesta trvá tři hodiny včetně dvou jízd trajektem mezi Tromsø a střediskovým centrem obce Blekøyvær, kde mi Arne Villmyr na zítřejší ráno domluvil schůzku s policejním náčelníkem.

Dostal jsem pokoj s výhledem. Na hranaté budovy, pouliční osvětlení a asfalt. Paříž severu nejspíš leží dobře schovaná někde ve tmě. Zatáhnu závěsy, otevřu batoh a vyndám překapávač, přestože na pokoji je rychlovarná konvice.

Už je na mě pozdě. Je po půl osmé a tělo mě začíná bolet. Touha zkrotit bolest a neklid způsobuje, že se mi třesou prsty, když vytahuju dávkovač léků a otevírám přihrádku s večerní dávkou.

Tablety vypadají jako drobná hmyzí vajíčka. Kutálejí se mi v dlaních. Vezmu dva oranžové Risperdaly, antipsychotika, a dám je zpátky do dávkovače. Zbytek zhltnu na jedno polknutí. Pak vytáhnu filtr a sáček s kávou, přiliju vodu z koupelny a zapnu překapávač.

Když začnou do skleněné konvice hlučně stékat první kapky kávy, pustím si rádio a postupně zhasnu všechna světla.

Svléknu se a zalezu pod peřinu. Tělo už se konečně uvolňuje. Nepříjemné pološero se přibližuje a usazuje se přímo ve mně. Otevírá dveře, které sám nikdy otevřít nedokážu. „Konečně,“ vydechnu a přitisknu si kolena k tělu. „Konečně jsem připravený.“

Ležím a čekám, ale nic se neděje. Topení hučí a studená polární noc způsobuje, že závěsy proniká světlo. Rychle se postavím.

Nakonec se zase posadím a vyhledám balíček OxyNormu s rychlým nástupem účinku. Vymáčknu dvě tabletky, spolknou je a zase si lehnu.

Po dalším dlouhém čekání, dalších tabletách a několika výbuších zoufalství se nakonec obléknu a jdu ven.

Na druhém konci mostu vidím Arktickou katedrálu a polární oblohu. Tmavou a chladnou. Kráčím dál podél přístaviště až k nákupnímu centru vedle přístavního mola pro běžnou lodní dopravu.

V obchodním centru jdu do prodejny s parfémů. Opatrně jednu po druhé zdvihám lahvičky parfémů a ke každé si přičichnu. Když jich zkontroluju několik, vyberu flakon z průhledného skla s tmavým olejovitým obsahem a stříbřitou svrchní částí. Vypadá skoro jako zuhelnatělý kousek dřeva zabalený ve skle a stříbře. Jdu s tím k pokladně.

„Mám vám to zabalit?“ ptá se prodavačka. Je to vkusně nalíčená žena kolem padesátky s vlasy nabarvenými načerno, s tmavýma očima a tenkými, rudě namalovanými rty.

Nepřítomně přikývnu.

„Bude se jí líbit,“ usmívá se a podává mi sáček se zabaleným parfémem.

„Ano.“ Podívám se na rudý balicí papír. „Možná jste to nemusela takhle balit,“ začnu, když vtom si žena odkašle a za mě se postaví starší dáma v prošívané bundě, která drží lahvičku parfému se včelou na uzávěru a slovem *honey* napsaným tenkými černými písmeny po straně.

„No,“ zamrká prodavačka. „Tak ten papír sundejte, než jí to dáte.“ Pak dvakrát mrkne a obrátí se k ženě s medovou lahvičkou. „S tímhle budete spokojená,“ říká jí s úsměvem. „Mám vám ho zabalit?“

Vezmu igelitku a vyrazím ven z prodejny.

Jakmile jsem zpátky v pokoji, vytáhnu sáček z parfumerie a položím zabalenou lahvičku na postel vedle polštáře. Rychle

se svléknu a lehnu si na záda s hlavou u pelesti. Strhnu izolepu i dárkový balicí papír.

Vůně parfému je cítit ještě dřív, než ho otevřu. Víčka mi těžknou, mravenčení v nohou pomalu ustává. Musím si pospíšíť. Roztřesenými prsty lovím lahvičku z krabičky a snažím se přitom zvládnout napětí a očekávání.

Stříbrný uzávěr snadno povolí a já stisknu dávkovač. Proud vůně vystřelí ze spreje a udeří mě do obličeje. Kýchnu a stříknou na sebe ještě jednu dávku. Pak zapadnu hlouběji do postele a zavřu oči.

Ležím s tváří zabořenou do polštáře a čekám. Po chvíli otevřu oči a sednu si. Topení vysává z místnosti vzduch a naplňuje ji chladivým a sterilním hotelovým pachem.

Vyhrabu se z postele a zkontroluju, jestli jsou okna opravdu zavřená. Potom si znovu zalezu pod peřinu a stříknou si do obličeje další dávku parfému. Tentokrát si ještě navoním i ruce a vlasy. Pak se zase zachumlám.

„Kurva!“ Vstanu a vezmu do ruky lahvičku s parfémem. Otevřu ji a dám si ji k ústům. Stříknou. Cítím parfém na jazyku a polknou. Odložím lahvičku a spadnu na záda do postele. Obličej si zakryju polštářem.

„Proč nechceš přijít?“ vzlyknu a zahrabu si tvář do prostěradla. Tělo se mi svíjí. „Copak nechápeš, že tě potřebuju?“

9. kapitola

První den s Frei, Stavanger 22. října 2011

Před vilou ve čtvrti Storhaug se v teplém slunečním svitu třpytilo jezero Hillevågsvatnet. V prázdných prostorách mezi nábytkem, podlahou a střechem tančily miniaturní částičky prachu ve slunečních paprscích, které pronikaly dovnitř velkými okny směřujícími na západ. Už jsem téměř dokončil přezkoumání případu. Uzavíral jsem ho společně s Arnem Villmyrem, který jako komerční právník zastupoval jednu z ropných společností, co daly podnět k přezkoumání. Seděli jsme každý na jednom konci konferenčního stolu se skleněnou deskou. Frei napůl ležela v křesle u okna a něco si četla. V uších měla sluchátka a na klíně mp3 přehrávač.

„Pracuje na semináře.“ Arnemu Villmyrovi bylo kolem pětadesáti. Jeho pleť měla přirozenou barvu, vlasů měl málo, ale byly stále černé. Sčesával si je dozadu, takže mu zakrývaly temeno hlavy.

„Aha,“ otočil jsem se k Frei, zalité slunečním světlem. „Co studujete?“

Frei neodpověděla ani nevzhlédla od knihy.

„Právo,“ řekl Arne Villmyr. „Na univerzitě ve Stavangeru.“ Promnul si hladce oholenou bradu a potom zavolał na neteř.

„Frei!“

„Co je?“ Frei vypnula hudbu a narovнала se v křesle.

„Nepíšeš v té své semináře něco o násilí u policie v Bergenu v sedmdesátých letech?“

„Proč?“

„Tady náš přítel z inspekce o tom určitě něco ví.“

„Ehm,“ odkašlal jsem si a zaklapl jsem notebook. „Těžko soudit, jestli bych vůbec mohl s něčím pomoci. Tehdejší události v Bergenu byly jedním z důvodů, proč na konci osmdesátých let došlo ke změnám ve vyšetřovacích postupech a při vznášení obžaloby. A taky založili Inspekci policejních sborů. Já toho ale nevím víc, než co se člověk běžně dočte v příslušné literatuře. Bohužel.“

Arne nepřítomně přikyvoval a Frei mě přitom pozorovala svými úzkýma očima. „Víte co?“ Prsty si hrála se sluchátky. „Možná byste mi i tak mohl pomoci.“

„A jak?“ otočil jsem se k ní.

„Možná bych s vámi mohla udělat rozhovor.“

„O čem?“

„Nevím přesně. Ale možná jste zajímavější, než se zdá. První dojem nic moc. Možná přijdu na nějaký zajímavý úhel pohledu. Anebo...“ Na chvilku zaváhala a pak se doširoka usmála: „Možná se zrovna my dva do sebe nakonec zamilujeme!“

„Proboha, Frei!“ Arne odevzdaně rozhodil rukama. Chtěl něco dodat, ale Frei se rozesmála a odvrátila se od nás, zase si nasadila sluchátka a otevřela knihu.

„Omlouvám se,“ napil se Arne kávy a zlehka přitom zamlskal. „Takže to bychom měli. Podíváme se, jestli už to tady brzy neskončíme, ne? Jsem si jistý, že vás dneska čeká ještě další práce.“

Ukončili jsme zápis svědecké výpovědi a prošli si výhrady, jež ropná společnost, zastoupená Arnem Villmyrem, podala proti soudci, který rozhodl o tom, že prohráli soudní při ohledně náhrad. Už teď jsem věděl, že jejich připomínky zamítnou. Venku se začínaly stahovat mraky. Klidná hladina jako by byla pokryta tenkou blánou s nepravidelnými vlnkami. Sbalil jsem si notebook, poděkoval za kávu a zdvihl jsem se k odchodu, když si Frei vytáhla z jednoho ucha sluchátko a podívala se na mě: „No? Co vy na to?“

„Na co?“

„Vy a já v kavárně Sting zítra v šest?“

„Já... já...“ Chtěl jsem něco říct, ale Frei si už sluchátko zase nasadila a upřela oči do knihy. Arne Villmyr zmizel v kuchyni.

Mohl jsem to říct už tenkrát. Povědět jí, že to vím. Že jsem to věděl celou dobu, ale neudělal jsem to. Neřekl jsem nic, jen jsem se otočil a odešel jsem.

Pátek

10. kapitola

Zvenku ke mně do hotelového pokoje pronikne zvuk probouzejícího se dopravního ruchu v Tromsø. Bolí mě v krku, jazyk mám suchý a pokrytý hrbolky. Její vůně je pryč. Zůstává jen vůně éterických olejů a ředidla a vypaluje mi cejch v ústech.

Zaklapnu budík a vstanu z postele. Dojdu k překapávači. V konvici mám kávu, kterou jsem si udělal předchozí večer. Dostanu zprávu od Anniken Moritzenové. Prosí mě, ať jí zavolám od majáku.

Za hodinu už ve vypůjčeném autě sjíždím z mostu směrem na sever. Vidím, jak čerstvý sníh postupně leze dolů po svazích vysokých hor. Obloha je šedá a na zemi na zažloutlé trávě leží suché listí.

O pár hodin později po absolvování dvou přejezdů trajektem se ocitnu před střediskovým centrem v Bleikøyvær. Tvoří ho několik obecních budov, dva nevelké supermarkety, autoopravna, prodejna galanterie se soláriem v suterénu a jeden kruhový objezd.

Kancelář policejního náčelníka je umístěna v ploché čtyřhranné budově o dvou patrech. Je na ní vidět jednoznačný vliv ruské poválečné architektury. Budova je natřená nazeleno, okenní rámy jsou bílé. Žena v recepci mě informuje, že policie budovu sdílí se zdravotním a sociálním odborem, které zabírají horní patro. Kancelář policejního náčelníka se nachází v přízemí.

„Bendiks Johann Bjørkang,“ představí se policejní náčelník. Je mu tak kolem šedesáti, mluví nářečím, má krátce střižené

hnědé vlasy a velký knír. Jeho mohutná dlaň se chopí té mé.
„Tak vy jste Thorkild Aske?“

„Tak mi říkají.“

„Kdo?“

„Ti, co mi tak říkají.“

Dneska nám to vtípkování moc nejde. Takže si napřed pohladí bradu a pak mě pozve k sobě do kanceláře.

„Vy jste něco jako... soukromý detektiv?“ zeptá se, když se posadí na židli za stůl a složí si ruce na břicho.

„Ne,“ řeknu a sednu si na nepohodlnou dřevěnou židli před stůl ze světlého dřeva s jednou nohou podloženou složenými novinami.

„Tak co tady děláte?“ Bubnuje si prsty o tuk na břicho.

„Spíš by se to dalo popsat jako určitá jednorázová záležitost, která mě přinutila vybočit z mých referenčních rámců a ve které jsem nucen se angažovat kvůli nedostatečnému odporu a z důvodu akutní finanční nouze.“

„Aha.“ Policejní náčelník Bendiks Johann Bjørkang si ztěžka povzdechne. „Vy tedy hledáte toho Dána?“

„Přesně tak.“

„Z pověření jeho rodičů?“

Přikývnu.

„Jasně, v tom případě jsme tu, abychom vám s tím pomohli.“ Uhladí si kníry. „Nemyslím, že něco najdete.“

„Já taky ne.“

„Ten pohřešovaný Dán je jediný případ, který tu máme. Začátkem podzimu nám tady dál na severu ztroskotala ruská rybářská loď. Ale všichni se zachránili a jinak se tady neděje vůbec nic. Mrtvo jako v hrobě.“

Do místnosti vpadne mladý komisař s knírem, je mu asi pětadvacet a dívá se střídavě na mě a na policejního náčelníka, jako by právě šéfa načapal při nějaké důvěrnosti. Jako by se rozmýšlel, jestli to nemá radši rovnou zabalit nebo se zeptat, jestli smí zůstat.

„Ehm,“ odkašle si policejní šéf a máchne rukou do prostoru mezi mnou a zírajícím komisařem ve dveřích. „Arnt Eriksen,“